

Gamtfisk och Ratzeputz turen 2016.

Det började med en bild på sociala medier, en bild på en brun ardenner som gick för vagn. I bildtexten stod det bland annat att hästen var till salu. Jag behövde inte lång betänkestund för att skicka ett meddelande till tjejen, som Ullmin stod hos. Två kvällar senare körde jag honom för vagn och det klickade direkt. Fick låna hem honom en vecka för att prova på att köra mer. Det regnade i stort sett varenda dag - hållregnade! Vi var dyngsura, men vad gjorde det.. Ullmin åkte inte tillbaka till Vallstorp efter den där veckan. Affären gjordes upp och kusen var min!

Jag hade fått uppgifter om att Ullmin kom från Dalarna, där han jobbat i skogen, större delen av sitt liv. En klok och rutinerad skogskörarhäst hade jag alltså köpt. I passet stod före detta ägares namn, Stor Lars Olsson. Jag fick kontakt med Lars och det blev mycket prat, information och minnen om olika händelser. Bland annat fick jag veta att Ullmin medverkat i något som kallades för forkörning. 2004 var året Ullmin gick sin första fora och sedan dess hade det blivit en del turer tillsammans med Dalarna Femund forkörarförening. Både som täthäst längst fram, men även längre bak i den långa foran bland 15-20 hästar. På den vägen är det... det ena ledde till det andra och jag skickade iväg en ansökan om deltagande till föreningen i oktober månad. Funderade länge och väl om det kunde vara något för mig och Ullmin.

Pålle har hunnit bli 17 år när vi gick in i 2016 och jag som kusk har aldrig kört häst under så tuffa förhållanden och under så många dagar som foran pågår. Men med peppning och diverse hurra rop från Dalarna och Småland bestämde jag mig.

Det gick några veckor innan jag fick veta att beslut skulle tas på ett styrelsemöte, vilka som hade blivit antagna. 17 oktober fick jag ett besked så där lite i kulisserna och det glädde mig oerhört mycket. Vi var antagna, jag och Ullmin skulle till Norge.

Så kom den där fredagen, fredagen den 5 februari som jag hade sett fram emot väldigt länge. Vi reste från Brunnsberg på förmiddagen och efter cirka 5-6 mil kom vi fram till Högstrand med häst – och biltransport. I lasten fanns Ullmin och Tangent, två forkörarslädar, (en långsläde av den gamla typen samt en nyare släde med bock och get som underrede) utrustning till hästar, mat & dryck, foder, kläder och hästtäckan. En allt för stor packning som sedan fick packas om igen när det skulle ned i trätunnorna på släden. På StorPo och Violas gård skulle vi starta och när vi kom fram stod det bilar, transporter, slädar och hästar precis över allt. För mig var det ett enda virrvarr av allting, på ett skönt sätt. Jag kände ett lugn i kroppen, hästarna stod så stilla inne i finkan, Stor Lars hade koll på läget och vi började med att göra klart slädarna. Rätt som det var dök Anette Eklund och Jonas Wikdal från Solberga, Insjön upp. Dessa två underbara människor skulle vara mina drängar under foran. Med stor rutin och erfarenhet guidade de mig igenom hela turen, 35 mil och 12 dygn. Med många

skratt, tårar, sånger, färdknäppare, goda råd och härliga samtal blev vi ett team tillsammans med Ullmin.

Klockan 12 skulle alla ekipage stå klara för avfärd, 14 startklara forkörarhästar med sina kuskar och drängar. Det var mäktigt, väldigt mäktigt att få vara med där, att känna att jag och Ullmin skulle köra vår första vinterfora tillsammans. Det dröjde inte så värst länge innan tårarna kom på kinderna.

Första etappen gick cirka en mil upp till Västra Moren och till StorPo och Violas fäbod. Väl framkomna fick hästarna hö och vatten och vi blev varmt mottagna med god mat och husrum under kvällen. Vid den sprakande elden pratade vi glatt om den första dagen, nya bekanskaperna knöts och vi tog oss en forkörarskål!

Dag två startade tidigt och efter frukost stod vi klara för avresa klockan 07.00. 33 km hade vi framför oss innan vi framåt kvällningen nådde Nornäs och dess bystuga. Där väntade forkörar- och gamtfiskkalas med rakfisk, surfisk och musik av Oddbjörn och Sigurd. En härlig kväll med mycket god mat. Ullmin fick sitt stall under en gran med täcke på ryggen, gott hö och friskt vatten. Även den kvällen somnade jag innan huvudet nått kudden.

Stockeldsnatten kom dygn nummer tre.. den beryktade stockeldsnatten i Långnäset. 25 km körde vi den dagen. Min stora fasa inför detta var om det blev en rejäl köldknäpp. 20-25 minus och sova ute... Skulle jag klara av det?

Nu blev det inte så kallt, det kom blötsnö under dagen som höll temperaturen på hyfsad nivå, men dem blöta snön gjorde verkligen allt blött. Humöret var väl inte det allra bästa där fram på kvällen, körde fast över en hög stubbe och släden satt verkligen fast... svor en ramsa för mig själv i mörkret över att jag varit ouppmärksam och inte kollat vägvalet. Men ett tu tre, så kom det vänliga människor runt omkring mig som hjälpte till att lyfta släden och Ullmin kunde fortsätta framåt en liten bit till. När hästarna var klara för kvällen var det dags att börja ordna med förläggning. Stockarna som skulle bilda nyingen skulle på plats, allt granris som vi skulle sova på skulle på plats. Det var bara att hugga tag med yxan och kvista granarna som sågades ned. Alla hjälpte till med bästa förmåga och det tog inte lång tid innan stockelden kunde tändas. Det kändes stort att stå där i mörkret och se lågorna flamma upp på den 11 meter långa stockelden. Tror alla kändes sig väldigt nöjda just då.

Kvällsmaten intogs från färdspannet. Jag var så trött så jag knappt orkade äta! Jag hade fått veta att tredje dygnet var bland det tuffaste mentalt, sedan skulle det vända. Hoppas hoppas tänkte jag, när jag satt och pilade i mig maten.

Natten blev kall, jag vaknade flertalet gånger av att jag skakade av köld. Omtänksamma grannar vid stockelden lånade ut förstärkningsplagg och med ens blev det mycket mer

behagligare. Jag sov ända till morgonkvisten och vaknade vis av erfarenhet, att lager på lager i flera omgångar inte är helt fel vid stockeldsnätter.

När vi körde in i Särna by dag fyra, möttes vi alla av kyrkklockornas klang. Det blev så mäktigt. Byborna hade slutit upp i stor skara och de var väldigt glada över att vi hade tagit oss tiden att komma dit. Det bjöds på gott fika och det fanns möjligheter att proviantera i närliggande affär.

Att prata med folk är intressant och givande och jag kom i samspråk med en dam som stod vid fikabordet. Hon hörde min småländska dialekt och när vi pratat en stund visade det sig att hon bodde i Nässjö, min hemstad. Av alla städer i hela Sverige bodde hon i Nässjö.

Helt otroligt. Vi fortsätter prata och samtalet styr in på arbete, ta semester för att vara med att köra häst i foran och så vidare. Då kommer nästa överraskning!! Damen är min hyresgäst och bor alltså i en av de fastigheter som min arbetsgivare förvaltar och sköter. Det måste vara en på miljonen att detta inträffar. Det blev ett riktigt härligt möte som jag uppskattade väldigt mycket.

Nästa sträckmål blev Idre, en dagsetapp på ca 16 km. I Idre möttes vi också av många bybor som hälsade oss välkomna. Jag blev väldigt imponerad av de fina stallarna som stod uppbyggda på torget. Ett arbete utfört av föreningens medlemmar om jag förstod det hela rätt. Robust, rejält, genomtänkt, frisk luft och gott om utrymme kännetecknade stallen tyckte jag.

Kvällens middag blev himmelsk! I Idre hembygdsgård serverades det fläskkorv och rotmos. Vi åt alla med god aptit och det var sååå gott! Senare på kvällen bjöd Kjell ”Toddyboy” Kristofferstuen på ett föredrag med bildspel och vi fick lyssna på härlig musik från Oddbjörn och Sigurd. Några passade på att ta sig en sväng om.

Sjätte dagen kom att bli en av de längsta då vi skulle ta oss till Lomviksgården. En sträcka på 40 kilometer. Vi startade runt 8 snåret och hästarna var ivriga att komma iväg. Som brukligt stannade vi mitt på dagen då vi intog den obligatoriska lunchen. Att äta ute tillsammans, i gott sällskap av både fyr – och tvåbenta vänner är en lisa för själen. Kvällarna på Lomviksgården, vilka blev två då vi hade en inplanerad vilodag, torsdagen den 11/2, blev riktiga energipåfyllare. Härlig gemenskap med mycket sång och musik präglade det hela.

Sedan följde Haugsetvollen, Sömådalen, Översjön och Korssjön. Under dessa fyra dygn körde vi 107 kilometer. I bitande nordavind, snödrivor, solsken och blå himmel färdades vi tillsammans i skog, på fjäll och över kilometerlånga isar. I Sömådalen blev det vid framkomsten middag med romgröt och sik. Återigen fick vi härlig musikunderhållning av vårt spelmanslag. Under kvällen började jag känna mig sjuk. Febern kom så sakta och influensan var ett faktum resten av turen fram till Röros.

Ett annat mycket trevlig inslag på foran blev inbjudan från Kjell till hans hytte. I strålände solsken och under klockringning körde ett 15 tal ekipage in på parad. Klockan hade Kjell fått i 50 års present av föreningen och den var nu uppsatt i ett klocktorn bredvid stugan. För

hästarna blev det hö och vatten och för kuskar och drängar bjöds det på både aqvavit och kaffe. Namnet aqvavit kommer från latinets aqua vitae som betyder livets vatten. Där och då pågick livet för fullt, till toner av dragspel, hästarnas mumsande på hö och glada skratt. En härlig stund att tänka tillbaka på!

Sista dagen, tisdagen den 16 februari hade nu kommit. 18 km hade vi framför oss innan vi nådde uppsamlingsplatsen för alla hästar och forkörare i Röros. Vi startade morgonen med att titta på den vackraste soluppgång man kan tänka sig, platsen var Gladhaugen. Jag veta att många tyckte här att nu är årets vintertur slut. I Röros sprids alla och kontakten tappas. Men jag upplevde det inte alls så. Tvärtom, på Langknutgården bodde alla så nära varandra och stämningen i gruppen blev än mer bättre.

Bron... den där höga hiskeliga bron som jag skulle köra över innan vi kom in på Malmplatsen. Den gav mig inga bra vibrationer.. hade sett den på bild och fått det berättat för mig att skyddsräcket var lågt.. Ullmin som var så hög... Bron kunde vara väldigt isig och släden börja kana åt sidan.. Jag bet ihop och tänkte.. det kommer gå bra... det kommer gå bra.. och det gjorde det ju!

Det har tagit sin tid att smälta alla intryck och upplevelser som denna Gamtfiskturen 2016 har skänkt mig. Att komma tillbaka till vardagsbestyren igen har inte varit så lätt, men jag har så många härliga minnen med mig som jag ligger bevarade längst in i hjärtat. Ett av de starkaste är min häst, Ullmin. I tolv långa dygn, 35 mil har han gått och gått och gått. Aldrig tvekat, aldrig ifrågasatt, aldrig stannat. Över berg och fjäll, i skog, över isar och bland människor och trafik. Han har varit stark, klok och modig. När släden tippade stod han kvar och väntade på att jag skulle hjälpa honom. När jag hade varit ouppmärksam på en detalj på selen som gick sönder, blev han överraskad, reagerar med flykt när hela selen kommer ur läge, men stannade när jag bad honom om det.

Ett annat starkt minne är spelmanslaget. Musik ska byggas utav glädje, av glädje bygger man musik, sjöng vår svenska Lill Lindfors 1978. Och det är precis det som Dalarna Femund Spelmanslag gör. Dessa helt fantasiska killar som levererar dag som natt, morgon som kväll, Jocke, Svein Arild, Sigurd, Lars, Evald och Anders. Tack killar för all god musik!!

Oddbjörn, bäste Oddbjörn med sitt röda dragspel, ska inte glömmas i detta sammanhang. Med frugan Hege var de ett av alla deltagande ekipage i foran, så toner från handklaveret fick vi lyssnar till nästan alla timmar på dygnet och det var så härligt! Musik har på mig en god effekt. Att få lyssna, uppleva och sjunga i goda vänners lag är väldigt stimulerande. Det kickar igång en, skickar positiva signaler rätt upp i hjärnkontoret. Ni kan ju tänka er 12 dagar med mycket musik, härliga musikanter och texter på både svenska och norska som berör ända in i hjärteroten. Hur mycket positiva effekter ger inte det? Inte så svårt att räkna ut va?

Min bror med familj som fullständigt överraskade mig vid inkörningen på Röros är ett annat starkt minne. Jonas finstämda sånger i släden, alla fina hjärtan i snön på Alla Hjärtans Dag och all god kamratskap är starka upplevelser som följt mig hem till Småland.

Tusen tusen tack alla, för det som jag har fått ta del utav denna vintertur.

Jag vill avsluta min reseberättelse med texten till forkörarmelodin som kommit bli den som jag tycker allra bäst om. Jag tappade räkningen på hur många gånger vi sjöng den under foran.

Tack Jocke för en fantastisk låt!

FORAN GÅR MOT VÄST

Text/melodi Jocke Lindberg

Kylan den har sänkt sig över fjäll och över sjö

Å jag längtar tills den dag jag kommit fram, till dig

Jag går bak alla hästar, i pulsande snö

Å hoppas att du väntar där på mig

Ja foran går mot väst och foran går mot nor

Jag vill aldrig vända mig om

Känna den bistra vintern bita tag i våra liv

Å bär oss fram igenom natten

Månljuset starka sken, de ska lysa klart

För att visa vilken väg som vi skall gå

Ja foran går mot väst och foran går mot nor

Jag vill aldrig vända mig om

Våra fyrbenta kamrater drar oss genom skog å mark

Å tar oss stadigt fram mot nya mål

Jag går bak alla hästar, i pulsande snö

Å hoppas att du väntar där på mig

Just mig

Ja, jag hoppas att du väntar där på mig

Ja foran går mot väst, och foran går mot nor

Jag vill aldrig vända mig om